

กาแฟเต๊อ บ่ะ เต๊อ ซี่

กาแฟเต๊อ บ่ะ เต๊อ ซี่

เรื่อง ปราณี จะซือ

ภาพ ศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

เรียบเรียง ศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

มีนาคม 2563

มูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Foundation for Applied Linguistics) ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 5 และ 6
“โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยนำภาษาถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้ (ทวิภาษา : กะเหรี่ยงสกอร์ – ไทย)”
Supporting Mother Tongue Based MLE Project in Ethnic Minority Communities in Thailand : Sgaw karen - Thai
ภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิเกื้อฝันเด็ก Child’s Dream Foundation (CDF)

เล๊อ ยี่ เต๊อ ยี่ โอ่ะ แว เล๊อ เก๊อ เจ่อ เก่อ โล ก๊อ เด๊อ เน่ ซู่ แว ด่ะ กาแฟ ก๊อ ฆา ด๊อ พา นาวา เน่ ซู่ แว ด่ะกาแฟ อ๊า ซู่ กาแฟ เล๊อ อาโวคาโด๊ อ๊า ทู่ ค่อ ที๊ พานาวา แก๊ โพ ซ่า เล๊อ อ๊า แอ่ะ เซ่แอะต่า ปฆ่าปู ด๊อ แอะ ด๊อ อ่า กาแฟ โด่ะร๊า กว่า แชว่ แว ด่ะ เฆแพ๊ อ่า มา โล่ ต่า วี่ มื่อ ฮา ลอ ด๊อ ท่อ เก๊อ ฮ่า รี๊ แล กว่า แว อ่า กาแฟ ล่อ

โอ่ะ แว มื่อ เต่อ นี ปฆ่า มา ชา กาแฟ โอ่ะ แว เล๊อ เว่ปู แล มาชา เต๊อ ซี่ กาแฟ เล๊อ เป๊อ เก่อ มา เมอ เล๊อ กาแฟ อ่าพอ เดอ อ๊ะซ่า โอ่ะ แล แต๊ บ่ะ แว ปฆ่ายี่โพ แพ๊ เน่ พานาวา เต๊อ เปฆ่ เต๊อ ซี่ ดี๊ ซ๊อ ปฆ่า เซ่อ ก๊อ บา พานาวา อ่า กา แฟ แก๊ แว กาแฟ เล๊อ อ่า เต๊อ บ่ะ เต๊อ ซี่ มื่อเต่อนี พาตี จะทอ แล ฮ่ะ โอ่ะ แว พานาวา อ๊ะป่า คีฆา แต๊เซ่อก๊อต่า เล๊อ โตโค่

ปฆา ฮ๊ะ เปฆ่ กาแฟ แล เปฆ่ แว เล๊อ ต่า ลอ ปู พานาวา อ๊ะป่า เก๊อ น่า ด๊อ พาตี จะทอ แต๊ แว ต่า มี่อะ ด๊อ มี่อ ฮา ลอ พาตี จะทอ เก แว เล๊อ เด๊อ พานาวา เป๊อ จี่อ จ๊ะ อ๊ะป่า “บ่ะเม่อ ต่า แล พาตีจะทอ อ่า กาแฟ อ๊ะ ซ่าโด่ะ ปฆา เป๊อ ต่า อ๊ะ ซ่าชี๊” อ๊ะป่า แต๊ เชอ ออ “เป่อ กาแฟ เน่ เป่อ เต๊อ เต่ เต๊อซี บ่ะเดเด เน่ เป๊อต่า อ๊ะซ่า เก่อ ชี๊ เน่ แว ป่ะ ต่า เล๊อ อ๊ะ เต่ เต๊อ ซี่” พานาวา พล๊ะลอโค่ นาเป่อ แว ด๊อ ดอโพ ป่า เกมี แว มี่อเตอนี แพ๊ เล๊อ พานาวา อ๊ะ ป่า แท่ะพล่ะ น่อ เน่

พาตี จะทอ โปรั๊ เต๊อซี ฮามือเต่อนี มือฮา ลอ ท๊อ โท่ ยื่อ แล ฅอ ศื่ออ่อะ อ๊ะช่า เล๊อ พาตี่ จะทอ อ๊ะ ต่าลอปู มื่อเช่ท่อ ปฆายี่โพ ฮ๊ะศือ เก อ่าท๊อ ด๊อ เต๊อ ที่ แว ปฆาดอยี่ โชโม่ ลอ ก๊อ แว ก๊อมื่อนี อ่า ฮา ศือ อ่อะ อ๊ะ ช่า ด๊อ อ่า เก ด่ะ แว ดี๊เน่ ปฆ่า ดอยี่แล

คือ แว เล๊อ อ๊ะต่า ล่อป ด๊อ ที่ โจ๊ แว อ๊ะ ต่า โอ่ะ เล๊อ พาตี จะทอ อ๊ะ ต่าลอปู ด๊อ ที่ แว ท๊อ ยื่อ ซี แว ด่ะ พาตี จะ ทอ แต๊ แว เจ่อ ซ่ะ เล๊อ เต๊อ วี่ เน่ ลอ ต่า โพ ศ่า ซี่ แว พาตี จะทอ ซ๊ะ ฮ๊ะ ฆอ ร่ะ ด๊ออ่า กาแฟ เศ ซี่ แว ด่ะ เต๊อ ทู่ ด๊อ เต๊อ ทู่

ด๊อ วีแว ด๊อ ปฆา กาแฟ อ๊ะ ล่อ ก่า เศอ เน่ อ่า พอท่อ อ๊ะซ่าทอเฆ่ บ่ะ เฆ แพ๊ โจ๊ ปล่า อ่า คา พานาวา แล เบ กาแฟ ด๊อ จ๊ะ อ๊าป่า ปฆ่า แล แปฆ่ อ่า กาแฟ กว่า แว อ๊ะ ต่า เต๊อบ่ะ เต๊อซี่ ปฆา เปฆ่ อ๊ะต่า เปฆ่กา พานาวา อ๊ะป่า ซ๊ะคือ ต่าร๊ะ เล๊อ อ๊ะซู่ กาแฟ เล๊อ อ่าเต๊อบ่ะ เต๊อซี่ เต๊อป่า บ่าฮ ด๊อ ปฆา ก๊อฆา เน่ อ่อะ บ่ะ แว

เรื่อง กาแฟอินทรีย์

ณ หมู่บ้านกลางหุบเขาที่อุดมสมบรูณ์ไปด้วยต้นไม้นานาพรรณ ทุกครัวเรือนในหมู่บ้านแห่งนี้มีอาชีพทำไร่กาแฟ ครอบครัวของเด็กชายนาวาก็เช่นกัน พวกเขาปลูกกาแฟไว้ใต้ต้นอาโวคาโด้ ต้นเนียงและต้นไม้ต้นอื่นๆ เด็กชายนาวาเป็นเด็กที่รักธรรมชาติ รักต้นกาแฟของตนเองเป็นอย่างมาก และเอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างดี ทุกๆวันหลังจากเลิกเรียน นาวาจะปั่นจักรยานไปดูไร่กาแฟของตนเอง

อยู่มาวันหนึ่งมีพ่อค้าจากในเมืองใหญ่ มาโฆษณาขายยาฮอร์โมนเร่งดอกผลกาแฟให้แก่คนในหมู่บ้าน แต่พ่อของนาวาไม่ซื้อฮอร์โมนเร่งดอกเหมือนเพื่อนบ้านคนอื่นๆ พ่อสอนนาวาทำฮอร์โมนไข่พ่นต้นกาแฟเอง การปลูกกาแฟของครอบครัวนาวาจึงเป็นการปลูกแบบอินทรีย์ไม่ใช่เคมี

ตอนเย็นวันหนึ่งลุงจะทอเดินมาเที่ยวหาพ่อของนาวา ทั้งสองคนนั่งพูดคุยกันที่ระเบียงบ้านอย่างสนุกสนาน ลุงจะทอเล่าให้พ่อของนาวาฟังว่าปีนี้ เขาน่าจะได้เงินจากการขายกาแฟหลายแสนบาทเพราะเมล็ดกาแฟของเขานั้นลูกใหญ่มาก พ่อค้าจึงชอบมาซื้อที่ไร่กาแฟของลุงจะทอ ส่วนพ่อกับนาวาก็ได้แต่นั่งฟังลุงจะทอพูดอย่างน่าสนใจ เมื่อตกดึกลุงจะทอก็เดินกลับบ้านของตนเองไป

นาวาจึงรีบถามพ่อว่า “ทำไมเมล็ดกาแฟของเราลูกเล็ก ไม่เหมือนกาแฟของลุงจะทอครับ” พ่อจึงตอบว่า “ไร่กาแฟของเราไม่ได้ใช้สารเคมีเร่งฮอร์โมนจึงทำให้เมล็ดกาแฟเล็กกว่าคนอื่นที่เขาใช้สารเร่ง” นาวาพยักหน้าด้วยความเข้าใจแล้วทั้งสองคนก็เดินเข้าบ้านไปนอน

อยู่มาวันหนึ่งในขณะที่พ่อกับนาวาช่วยกันถางหญ้าที่ไร่กาแฟอยู่นั้น ลุงจะทอก็ได้พ่นยาฮอร์โมนและยาฆ่าหญ้าอยู่ข้างๆไร่ของเขาตลอดทั้งวัน พอตกเย็นมีกระรอกป่าและหมูบ้านฝูงหนึ่งเดินมาคุ้ยเขี่ยหาของกินที่ไร่กาแฟของลุงจะทอ

วันรุ่งขึ้นชาวบ้านเจ้าของหมูเหล่านั้นก็เดินหาหมูของตนเองทั่วหมู่บ้านแต่หาเท่าไหร่ก็หาไม่เจอ พวกเขาต่างแปลกใจเพราะปกติเวลาหมูเหล่านั้นออกไปหาของกินตามหมู่บ้าน พวกมันก็จะกลับมากันเอง และจะเดินไปมาทั่วหมู่บ้าน แต่เช้าวันนี้พวกเขาไม่เห็นพวกมันเลย

ชาวบ้านเจ้าของหมูจึงแยกย้ายกันออกตามหาในไร่กาแฟดู เมื่อเดินไปถึงไร่ของลุงจะทอ พวกเขาก็ต้องตกใจ เพราะเขาเห็นหมูเหล่านั้นและกระรอกป่านอนตายเกลื่อนกลาดกลางไร่กาแฟของลุงจะทอ จึงเข้าไปต่อว่าลุงจะทอว่าเป็นเพราะใช้สารเคมีซึ่งเป็นอันตรายต่อสัตว์และชาวบ้าน ลุงจะทอเสียใจกับเรื่องที่เกิดขึ้น และเมื่อผ่านไปวันสองวัน ลุงจะทอก็ต้องเสียใจมากขึ้นเพราะต้นกาแฟของเขาเริ่มเหี่ยวเฉาตายลงทีละต้นๆ ในขณะที่ไร่กาแฟของนาวาและเพื่อนบ้านคนอื่นๆเริ่มเกิดดอกออกผลเต็มต้นอย่างสวยงาม พอถึงช่วงปิดเทอมนาวาช่วยพ่อเก็บกาแฟขาย พ่อค้าที่มารับซื้อเห็นว่าเป็นกาแฟคุณภาพดีและปลอดสารเคมีจึงรับซื้อในราคาสูง นาวาและพ่อจึงได้เงินจากการขายกาแฟมากมาย พวกเขาดีใจและมีความสุขที่ได้ปลูกกาแฟที่ดีและมีคุณภาพส่งต่อให้กับคนอื่นๆได้กิน

MTB MLE

Instructional and Learning Materials Repository